

2. Підвищення ефективності управління персоналом належить до вирішальних умов розвитку виробництва, і на цій основі забезпечення значного поліпшення матеріального добробуту працівників.

3. Для підвищення ефективності використання трудового потенціалу ВАТ "Полтавський завод медичного скла" слід удосконалити кадрову політику в підприємстві, передбачити матеріальне і моральне стимулювання працівників, використати сучасні технології управління персоналом.

Література.

1. Бавыкин В.А. Новый менеджмент. Управление предприятием на уровне высших стандартов. – М.: Экономика, 2007. – 765с.
2. Власова А.П., Левицька Ж.Н. Еволюція концепції управління людськими ресурсами / А. Власова, Ж. Левицька // Києво-Могилянська Бізнес-Студія, 2006. - 296 с.
3. Дмитренко Г.А. Стратегічний менеджмент. /Дмитренко Г.А. - К. "Урожай", 2005.- 421 с.
4. Журавлев П.В. Мировой опыт управления персоналом. Обзор зарубежных источников. - Монография/ Журавлев П.В.- М.: Изд-во Российской Экономической академия, Екатеринбург: Деловая книга, 2002. - 232с.
5. Лук'янихін В.О. Менеджмент персоналу / Лук'янихін В.О.- Суми ВТД "Університетська книга", 2005.-382 с.
6. Одегов Ю.Г. Управление персоналом /Одегов Ю.Г. / Новосибирск, 2004. - 139 с.
7. Савельева В.С. Управління персоналом / Савельева В.С., Єськов О.Л.- К.: Професіонал, 2006.- 284 с.
8. Шкатулла В.И. Настольная книга менеджера по кадрам. - 2-е изд., изм. и доп. Шкатулла В.И. - М.: Норма, 2005. - 546 с.

УДК 338.431.6

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Лебідь Д.А., аспірант

Херсонський державний аграрний університет

У статті досліджено рівень безробіття серед сільського населення; вивчено сфери його зайнятості; виявлено шляхи подальшого економічного розвитку сільських населених пунктів; обґрунтовано основні напрями державної політики розвитку трудового потенціалу на регіональному рівні.

The article examines unemployment among the rural population studied areas of his employment, found ways to further economic development of rural areas; reasonably basic directions of state policy of labor capacity at the regional level.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки проблеми підвищення зайнятості працездатного населення вимагають поглибленого наукового дослідження.

У структурі АПК, як ключовому секторі національної економіки, особливе місце і роль належить сільському господарству. Його розвиток визначається оптимальним співвідношенням і рівнем використання основних складових економічного потенціалу: природно-ресурсного, науково-технічного, виробничого, трудового. Поєднуються ці складові через працю – діяльність людей, направлену на створення споживчих вартостей і відповідно

задоволення життєвих потреб. Ефективність сільськогосподарського виробництва залежить від кількісних і якісних пропорцій між його складовими, але цього недостатньо для того, щоб сільське господарство розвивалось інтенсивним шляхом. Потрібно раціонально використовувати всі складові й особливо трудові ресурси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, багато регіонів України є аграрними, зокрема і Херсонська область. Тому проблема зайнятості на селі – одна з найважливіших серед напрямів соціально-економічного розвитку нашої країни. Цю проблему досліджують багато науковців, серед яких: Д. Богиня, М. Долішній, С. Злупко, Е. Лібанова, І. Лукінов, Г. Купалова, О. Уманський, К. Якуба та інші.

Постановка завдання. Завданням написання статті стало обґрунтування напрямів підвищення ефективності інвестиційної політики та інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва. При цьому було використано такі методи, як монографічний, абстрактно – логічний, методологічний.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для підвищення рівня зайнятості населення необхідно створити матеріально-технічні і соціально-економічні передумови для продуктивної зайнятості населення. Тобто необхідне здійснення державного регулювання ринку праці з метою постійного розширення сфери прикладання праці і забезпечення надійного соціального захисту працюючого і непрацюючого населення шляхом оцінки загальної потреби в робочих місцях в економіці країни і формування ринку професій; визначення і забезпечення підтримки регіональних та галузевих пріоритетів, що стимулюють процес створення нових, додаткових та збереження наявних високопродуктивних робочих місць; створення робочих місць на базі широкого розвитку малого і середнього бізнесу, самозайнятості за умов формування дійового інвестиційного і фінансового механізму; максимальної легалізації нерегламентованої зайнятості за рахунок створення малих підприємств аналогічного профілю діяльності за умови вжиття необхідних економічних, організаційних і законодавчих заходів; впровадження механізму стимулювання створення робочих місць для окремих соціально-демографічних груп населення (молоді, жінок, інвалідів, військовослужбовців, звільнених з військової служби, тощо); здійснення заходів щодо перерозподілу зайнятого населення між державним та недержавним секторами економіки у зв'язку із зміною форм власності підприємств та впровадженням механізму їх банкрутства; зниження рівня та тривалості безробіття шляхом реалізації заходів активної політики зайнятості, зокрема через громадські роботи; підвищення територіальної мобільності населення з метою перерозподілу робочої сили між трудонедостатніми та трудонадлишковими регіонами; створення правових і соціально-економічних засад щодо регулювання зовнішніх трудових міграцій громадян України, а також контролювання впливу імміграційних процесів на національний і регіональні ринки праці.

Високий рівень безробіття серед сільського населення пояснюється низьким рівнем соціально-економічного розвитку села. Найвищий рівень безробіття серед сільських жителів спостерігається у віковій групі від 15 до 24

років, а також серед населення, яке має вищу та незакінчену вищу освіту. Значна частина сільських жителів області характеризується неповною зайнятістю. Разом з тим, у цієї категорії зайнятих майже немає можливості для додаткової роботи з метою одержання додаткової заробітної плати для збільшення своїх доходів. Але проблема безробіття не зводиться лише до незабезпечення населення робочими місцями, недовикористання робочої сили та низької продуктивності праці робітників. Безробіття викликане цілим комплексом складних причин, тому підхід до розв'язання даної проблеми повинен бути різноманітний. Але які б не були причини виникнення та масштаби безробіття, воно завжди веде до бідності і в цілому до зниження життєвого рівня населення. Тому боротися з безробіттям слід не тільки на регіональному рівні, але й в масштабах всієї країни, при необхідності – спільними зусиллями на міжнародному рівні. Держава повинна змінити свою політику так, щоб створення нових робочих місць було головним соціально-економічним завданням, яке безпосередньо впливатиме на стабілізацію демографічних процесів на селі.

Щодо сфери зайнятості сільського населення, то за останні десять років ситуація тут дещо погіршилась. Необхідні нові ідеї, підходи в економіці для зміни негативних тенденцій у сфері зайнятості, доходах сільських жителів. Механізм регулювання зайнятості сільського населення, на нашу думку, полягає в наступному:

- оскільки в умовах формування ринкової економіки значна кількість працівників (жителів сільської місцевості) вивільняється зі сфери матеріального виробництва в містах, то проблема залучення в селі робочої сили з боку зводиться до мінімуму;

- внаслідок надмірної урбанізації в містах загострюється: житлова проблема, розв'язання якої в найближчі десять років є неможливим, транспортна проблема – щоразове подорожчання проїзду транспортом змушує сільських жителів шукати роботу за місцем проживання, значний вплив на вибір місця праці у селі має погіршення економічної ситуації в містах;

- з розвитком приватного сектора на селі, зокрема створення фермерських господарств, можливим є переселення сільських жителів з густонаселених сільських територій, які характеризуються малою землезабезпеченістю, в малі села.

Для успішного економічного розвитку сільських населених пунктів необхідний ріст масштабів виробництва на селі як промислового, так і сільськогосподарського. Формування сфери зайнятості відповідно до вимог ринку дозволить досягнути прогресу в забезпеченні економічної самостійності регіону. Вважаємо, що успішним шляхом розв'язання проблеми зайнятості населення є орієнтація стратегії розвитку на сільську місцевість, зокрема розширення сфери малого бізнесу.

На рівень зайнятості сільського населення впливають багато чинників, які можна згрупувати таким чином: 1) соціально-демографічні: щільність населення на 1 км², природний приріст сільського населення, питома вага сільського населення у структурі населення, міграційний приріст населення; де-

мографічне навантаження на осіб працездатного віку дітьми та особами пенсійного віку, частка пенсіонерів у структурі сільського населення; 2) соціально-економічні та виробничі: частка зайнятих у сільському господарстві, виробництво валової продукції сільського господарства на 1 га сільськогосподарських угідь, величина сільськогосподарських угідь на 1 зайнятого в сільському господарстві, виробництво валової продукції сільського господарства на одного зайнятого в цій галузі, середньомісячна заробітна плата найманих працівників у сільському господарстві.

Актуальною проблемою аграрного сектора та ефективного виробництва є забезпечення механізованого виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції. Для цього необхідно довести кількісний і якісний склад машинно-тракторного парку до науково-обґрунтованої технологічної потреби, за якої всі операції будуть виконуватися в найкращі агротехнічні строки з високою якістю і низькими затратами коштів і матеріально-технічних ресурсів. Проте наявний машинно-тракторний парк не відповідає сучасним вимогам агровиробництва.

Для розвитку матеріально-технічної бази аграрного підприємництва необхідні перспективні напрями державного сприяння розвитку матеріально-технічного забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції, починаючи з відновлення платоспроможності товаровиробника на селі, розвитку наукових досліджень, створення повноцінного ринку техніки, удосконалення технічного сервісу і ремонтно-обслуговуючої бази та її структур, ефективних форм машиновикористання. Для цього необхідно розвивати лізинговий ринок. Його розвиток в Україні зорієнтовано в основному на використанні бюджетних коштів. Співставлення напрямів розвитку українського і світового лізингових ринків дають підстави стверджувати, що фінансовий лізинг у країні є малоефективним.

Висновки. Важливе значення для забезпечення зайнятості сільського населення має підвищення ефективності інвестиційної політики та інноваційний розвиток сільськогосподарського виробництва. Нами здійснено прогноз обсягів капіталовкладень (планується їх щорічне зростання на 48,0-50,0 %) та кількості підприємств сільського господарства, що освоюють інвестиції (щорічне збільшення на 8,0-9,0 %). Отже, процес формування та підвищення зайнятості в сільській місцевості регіону здійснюється під впливом багатьох чинників: соціально-демографічних, виробничо-економічних, соціально-економічних та інших.

Таким чином, основним напрямом державної політики розвитку трудового потенціалу на регіональному рівні є створення умов для його розвитку через збалансоване функціонування сільськогосподарського комплексу регіону з урахуванням його природно-ресурсного, науково-технічного та виробничого потенціалу.

Література.

1. Бородіна О.М. Людський капітал у системі сталого розвитку аграрної сфери / О.М. Бородіна // Економіка АПК. – 2004. - №4. – С. 25-30.

2. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: навч. пос. / В.С. Васильченко. – К.: КНЕУ, 2003. – 252 с.
3. Купалова Г.І. Аналіз кон'юнктури ринку праці на селі / Г.І. Купалова // Економіка АПК. – 2002. - №1. – С. 87-92.
4. Якуба К. Людський фактор у реформуванні аграрної економіки / К. Якуба // Економіка України. – 2004. - №5. – С. 69-75.

УДК 330.341.1:634

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ САДІВНИЦТВА

Лівик О.П., аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

Визначено сучасний стан розвитку промислового садівництва, здійснено аналіз заходів щодо вдосконалення інноваційних процесів як на рівні цієї галузі, так і на рівні окремих підприємств. Обґрунтовано основні напрями інноваційного розвитку вітчизняного садівництва.

Defines the current state of commercial horticulture, the analysis of measures to improve innovation processes both at the level of the industry, and at the level of individual enterprises. Substantiates the main directions of innovative development of the domestic gardening.

Постановка проблеми. Підвищення ефективності виробництва плодово-ягідної продукції на основі впровадження інноваційних технологій є одним із важливих завдань розвитку аграрного сектора економіки України. У період ринкової трансформації економічних відносин у сільському господарстві розв'язанню цієї проблеми не приділялося належної уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки висвітленню проблем стабілізації та інноваційного розвитку промислового садівництва, а також обґрунтуванню поширення інноваційно-інтенсивних технологій виробництва плодючої продукції присвячені роботи О.Ю. Єрмакова, А.М. Кандиби, І.В. Коваленко, С.В. Коваль, О.В. Кравця, П.В. Кондратенка, Л.А. Костюк, В.С. Кушнірука, Л.О. Мармуль, І.К. Омельченка, В.В. Писаренка, О.В. Рибакіної, В.А. Рульєва, О.М. Шестопаля, А.І. Шумейка та ін.

Постановка завдання. З огляду на особливості та тенденції сучасних змін у розвитку промислового садівництва, дослідження комплексу питань щодо посилення впливу організаційно-економічних засад на розвиток та функціонування галузі, пошук інноваційно – інвестиційних резервів підвищення її ефективності обґрунтування інноваційних стратегій функціонування набувають виняткової актуальності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незважаючи на найбільш сприятливі ґрунтово-кліматичні умови Південного Степу, в яких розвивається промислове садівництво, урожайність плодово-ягідних культур і прибутковість виробництва залишаються низькими. Скоротились обсяги закладання молодих насаджень, внесення добрив, захисту плодово-ягідних насаджень від шкідників і хвороб, уповільнився процес сортооновлення, що зумовило істотне зменшення обсягів виробництва плодово-ягідної продукції. Зростан-